

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
Președinte: Timofti Vladimir
Judecătorii: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

Voinschi Anton XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat temporar în s. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.03.2018 – 23.03.2018;

Instanța de apel: 24.07.2018 – 22.01.2019;

Instanța de recurs: 29.10.2019 – 11.03.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 23 martie 2018, *examinând cauza în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Voinschi Anton a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 179 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 luni; și

- art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Voinschi Anton i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 7 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 2 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, în fapt, că Voinschi Anton, la 06 februarie 2013, între orele 16.00 și 20.00, aflându-se în apartamentul XXXXX, ce aparține de drept lui Păduraru Ghenadie, la solicitarea

ultimului de a părăsi domiciliul, a refuzat în mod categoric, amenințând, totodată, că-și va da foc lui și apartamentului în care se afla.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului Voinschi Anton în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*refuzul de a părăsi domiciliul unei persoane, săvârșit cu amenințarea aplicării violenței*”.

Totodată, în rezultatul efectuării cercetării la fața locului pe cauza penală nr. 2013010223 a apartamentului XXXXX, unde locuia de unul singur Voinschi Anton, a fost depistată și ridicată o bucată de hârtie ce conținea masă vegetală de culoare verde, mărunțită și cu miros specific, care conform raportului de expertiză nr. 052 din 12 februarie 2013, reprezintă marihuană, inclusă în Tabelul II, Lista nr. 1, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1088 din 05 octombrie 2004. Greutatea marihuanei uscate fiind de 8, 05 g, conform Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, constituie cantități mari.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului Voinschi Anton în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*păstrarea substanțelor narcotice a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă, în proporții mari și fără scop de înstrăinare*”.

3. Inculpatul Voinschi Anton a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea recunoașterii vinovăției și condamnării sale în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, de achitare de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal.

3.1 În argumentarea apelului, a invocat că este adept al mișcării Rastafari, pentru care este caracteristic, chiar necesar, consumul spiritual de marijuană.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a reținut faptele și circumstanțele cauzei, ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art. 179 alin. (2) și 217 alin. (3) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că inculpatul și-a recunoscut integral vina în comiterea infracțiunilor incriminate, solicitând judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, însă vinovăția acestuia este dovedită și prin următoarele probe cercetate în cadrul ședinței de judecată: procesul-verbal de audiere a părții vătămate Păduraru Ghenadie din 06 februarie 2013 (f.d. 18-19, vol. I), procesul-verbal de cercetare la fața locului din 06 februarie 2013 (f.d. 5-12, vol. I), raportul de expertiză nr. 052 din 12 februarie 2013 (f.d. 80-81, vol. I) și procesul-verbal de examinare a obiectului din 23 februarie 2018 (f.d. 42, vol. I).

Astfel instanța de apel, analizând și apreciind acest sistem de probe prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a considerat că probele sunt veridice, utile, consecvente și pertinente, coroborând între ele și indicând indiscutabil că inculpatul a săvârșit infracțiunile incriminate.

Instanța de apel a notat că solicitarea inculpatului privind achitarea de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal

nu poate fi admisă, deoarece inculpatul, fiind asistat de un apărător, și-a recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii nominalizate, solicitând judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și dând declarații în acest sens.

În context, instanța de apel a mai punctat că cererea inculpatului privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală nu a fost afectată de vicii juridice.

Instanța de apel a arătat că legea penală nu prevede liberarea de răspundere penală ca urmare a săvârșirii infracțiunii din motive religioase.

În ceea ce privește pedeapsa, instanța de apel a notat că prima instanță a respectat prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, având în vedere judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fiind corespunzător reduse limitele de pedeapsă prevăzute de art. 179 alin. (2) și 217 alin. (3) lit. c) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a relevat că la individualizarea pedepsei, prima instanță a luat în considerare gravitatea infracțiunilor săvârșite, motivul acestora, persoana inculpatului, circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea, condițiile de viață ale familiei inculpatului și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, acordând deplină eficiență criteriilor de individualizare a pedepsei.

5. Decizia instanței de apel a fost contestată în termen cu recurs ordinar de către **avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Voinschi Anton**, acesta invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală și solicitând casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

5.1 În argumentarea recursului, cu referire la temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală, avocatul în numele inculpatului a susținut că examinarea cauzei în apel a avut loc fără participarea inculpatului, acestuia fiindu-i grav încălcat dreptul la un proces echitabil, or inculpatul a fost lipsit de dreptul de a prezenta probe noi și de invoca prescripția tragerii la răspundere penală.

5.2 În altă ordine de idei, avocatul în numele inculpatului consideră că instanțele ierarhic inferioare urmau să verifice dacă acțiunile inculpatului cuprind toate semnele calificative ale infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, deoarece între inculpat și partea vătămată au persistat relații de drept civil.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și argumentele prezentate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra

inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

6.1 Cu referire la temeiurile conținute de art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală, invocate de avocat în numele inculpatului, Colegiul penal, analizând actele și lucrările dosarului în raport cu argumentele din recurs, constată că astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală prevede ipoteza când judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii.

Art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală prevede ipoteza când cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate.

Iar, în conformitate cu art. 321 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol.

Conform art. 236 alin. (1) Cod de procedură penală, chemarea unei persoane în fața organului de urmărire penală sau a instanței de judecată se face prin citație scrisă.

Potrivit art. 238 alin. (1) Cod de procedură penală, persoana se citează la adresa unde locuiește, iar dacă aceasta nu este cunoscută, la adresa locului său de muncă prin serviciul de personal al instituției în care lucrează.

Colegiul penal reține că atunci când a contestat sentința cu apel, inculpatul era deținut în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, unde a și fost inițial citat, prin intermediul administrației acestei instituții de detenție, pentru a participa la judecarea cauzei sale în apel.

Ulterior, după ce instanța de apel a fost informată că inculpatul a fost eliberat din detenție la data de 21 septembrie 2018, acesta a fost citat la domiciliul său temporar din XXXXX, pe care inculpatul l-a indicat pe parcursul examinării cauzei de către prima instanță și care figurează în extrasul din Registrul de stat al populației, anexat la materialele cauzei (f.d. 30, vol. I). Însă, citația respectivă a fost returnată instanței de apel cu mențiunea „nu locuiește” (f.d. 210-211, vol. I).

Mai mult, în adresa instanței de apel a parvenit informația acumulată de Inspectoratul de Poliție Taraclia, inclusiv adeverința eliberată de Consiliul local XXXXX, din care rezultă că deși inculpatul are viză de reședință în localitatea respectivă, acesta nu mai locuiește acolo de mai mult de 15 ani (f.d. 213-214, vol. I).

În aceste condiții, este evident că inculpatul nu și-a executat obligația de a informa instanța de judecată despre schimbarea domiciliului său, obligație prevăzută de art. 238 alin. (3¹) Cod de procedură penală, instanța de apel fiind în imposibilitate de a determina noul domiciliu al inculpatului.

În conformitate cu art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță.

Conform art. 321 alin. (6) Cod de procedură penală, instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în alin. (2) pct. 1) numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată.

În acord cu prevederile art. 321 alin. (6) Cod de procedură penală, instanța de apel corect a decis judecarea cauzei în lipsa inculpatului, având în vedere că acesta s-a sustras de la judecată, iar declarând apel, nu a manifestat diligența necesară pentru a se informa despre statutul dosarului său.

Or, în urma analizei principiilor și garanțiilor procesului echitabil, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a conchis că este posibil, în anumite circumstanțe excepționale, de a admite ca un proces penal să se desfășoare în absența acuzatului. Ar trebui, în acest caz, ca autoritățile, în pofida eforturilor lor, să fi fost incapabile să notifice acuzatului citația de înfățișare sau că această modalitate de acțiune să fi corespuns necesității unei administrări corecte a justiției (Colozza c. Italiei din 12 februarie 1985, par. 28).

Potrivit art. 321 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazul judecării cauzei în lipsa inculpatului, participarea apărătorului și, după caz, a reprezentantului lui legal este obligatorie.

Astfel, la examinarea cauzei penale în lipsa inculpatului, realizarea principiului contradictorialității se manifestă în activitatea apărătorului, care urmează să folosească toate pârghiile posibile și să prezinte toate probele și argumentele existente, care ar asigura o apărare eficientă, având un rol activ în cadrul procesului.

Aici, Colegiul penal observă că judecarea cauzei în ordine de apel s-a desfășurat cu participarea apărătorului inculpatului, avocatului Tampei Tatiana, împuternicită în baza mandatului de avocat nr. 1350215 din 09 octombrie 2018 (f.d. 197, vol. I).

Iar, după cum rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată al instanței de apel, apărătorul inculpatului a fost de acord ca judecarea cauzei să aibă loc în lipsa inculpatului, după ce au fost îndeplinite toate acțiunile legale pentru înștiințarea acestuia (f.d. 217-219, vol. I).

Din analiza aceluiași proces-verbal, rezultă fără echivoc că activitatea apărătorului inculpatului în instanța de apel a fost plenară, fiind nefondat argumentul apărării din cererea de recurs precum că inculpatul a fost lipsit de dreptul de a prezenta probe noi în ordine de apel și de invoca prescripția tragerii la răspundere penală, deoarece o atare omisiune se datorează în exclusivitate apărării, care nu a manifestat diligența necesară în această privință.

În altă ordine de idei, Colegiul penal ajunge la concluzia că este nefondat și argumentul apărării precum că instanța de apel urma să verifice dacă acțiunile inculpatului cuprind toate semnele calificative ale infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, deoarece inculpatul a contestat sentința cu apel doar în partea recunoașterii vinovăției și condamnării sale în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal.

Din considerentele menționate mai sus, Colegiul penal, constatând neîncadrarea celor invocate în recurs în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului la data de 28 februarie 2019, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui Voinschi Anton XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 mai 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor